

Mgr Halina Piankowska
Nauczyciel dyplomowany
Rzecznik MEN

Opinia merytoryczno-dydaktyczna programu nauczania chemii w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum „To jest chemia”
Autorstwa: Romualda Hassa, Aleksandry Mrzigod i Janusza Mrzigod.
Wydawnictwo Nowa Era w Warszawie

Przedstawiony do opinii program nauczania „To jest chemia” autorstwa: Romualda Hassa, Aleksandry Mrzigod i Janusza Mrzigod jest przeznaczony do nauczania chemii na poziomie III etapu edukacyjnego w zakresie podstawowym w liceum ogólnokształcącym i technikum.

Treści nauczania zawarte w tym programie są zgodne z wymaganiami ogólnymi i szczegółowymi podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie chemii dla liceum ogólnokształcącego i technikum oraz z aktualnym z stanem wiedzy chemicznej uczniów. Ze względu na spiralny układ treści kształcenia zagadnienia wprowadzone w szkole podstawowej są przez autorów przypomniane, ciekawie rozwijane i uzupełniane o nowe treści zgodne z obowiązującą podstawą programową. Treści te są dostosowane do możliwości percepcyjnych ucznia na tym etapie kształcenia. Zaproponowane formy i metody pracy z uczniem, szczególnie aktywizujące takie jak: burza mózgów, dyskusja problemowa czy metoda projektów dają możliwość zdobycia wiedzy w sposób badawczy i przyczynia się kształtowania kompetencji kluczowych.

Szczególny nacisk położono na eksperyment chemiczny. Proponowane doświadczenia są ciekawe, o dużych walorach poznawczych i kształcących.

Stwierdzam, że program „To jest chemia” jest poprawny pod względem merytorycznym i dydaktycznym oraz uwzględnia aktualny stan wiedzy naukowej. Stosowane nazewnictwo związków chemicznych jest zgodne z nomenklaturą zalecaną przez Komisję Nomenklatury Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

Przedstawione opracowanie zawiera:

1. Wstęp –podstawowe założenia reformy programowej oraz dydaktyczne i wychowawcze zadania szkoły.
2. Ogólne i szczegółowe cele edukacyjne kształcenia i wychowania.
3. Treści nauczania i procedury osiągnięcia szczegółowych celów edukacyjnych.

4. Propozycję kryteriów oceniania i metod sprawdzania osiągnięć szkolnych uczniów.
5. Propozycję rozkładu nauczania.

Wstęp stanowi informację dotyczącą ogólnych założeń reformy programowej z uwzględnieniem zadań dydaktycznych i wychowawczych szkoły na jakich została oparta koncepcja opracowanego programu zgodnego z kierunkiem zmian zachodzących w edukacji młodzieży w Polsce.

Następnie przedstawiono ogólne i szczegółowe cele edukacyjne chemicznego kształcenia oraz wychowania. Opisy założonych osiągnięć zostały określone w formie operacyjnej w sposób sugerujący zastosowanie aktywizujących metod nauczania eksponujących przede wszystkim eksperyment chemiczny jako główne źródło wiedzy i umiejętności ucznia.

Przedstawiona w tabeli taksonomia celów nauczania stanowi dużą pomoc w pracy dydaktyczno- wychowawczej nauczycieli. Wyodrębnione przez autorów cele szczegółowe umożliwiają skonstruowanie narzędzi kontroli, korektę pracy z uczniem oraz motywowanie i ukierunkowanie uczniów do osiągania jak najlepszych wyników.

Treści nauczania zawarte w podstawie programowej zostały podzielone na jedenaście działów tematycznych wraz z proponowaną ilością godzin na ich realizację. Każdy dział zawiera informację o treściach nauczania z którymi uczeń spotkał się w szkole podstawowej. Ułatwia to przypomnienie potrzebnych treści i umożliwia przyswojenie nowych. Układ treści jest logiczny i gwarantuje uczniom zrozumienie pojęć, praw i zależności chemicznych. Materiał wykraczający poza wymagania podstawy programowej jest przygotowany dla uczniów szczególnie zainteresowanych chemią.

Stwierdzam, że przedstawione w programie treści kształcenia zawierają prezentację treści zgodnych z obowiązującą podstawą programową i ujętymi w niej celami zarówno w zakresie wymagań ogólnych jak i szczegółowych. W realizacji wymagań programowych autorzy proponują ciekawe metody aktywizujące, które uatrakcyjnijają lekcje chemii i umożliwiają uczniom zdobycie wiedzy chemicznej w sposób badawczy – przez obserwację, weryfikację czy formułowanie hipotez i wniosków.

Na uwagę zasługują również przedstawione kryteria oceniania i metody sprawdzania osiągnięć szkolnych uczniów. Autorzy proponują, aby osiągnięcia ucznia i związane z nimi ocenianie było zhierarchizowane (według B.Niemierko), gdzie spełnienie wymagań niższych warunkuje spełnienie wymagań wyższych. Oprócz przypomnienia zasad oceniania autorzy przedstawili wymagania na poszczególne oceny szkolne zgodnie z obowiązującą podstawą programową.

Przedstawiona przez autorów propozycja rozkładu materiału nauczania zawiera opis oczekiwanych umiejętności ucznia oraz ogólne i szczegółowe wymagania podstawy programowej. Obejmuje wszystkie treści dotyczące chemii nieorganicznej zawarte w podstawie programowej dla liceum ogólnokształcącego i technikum w zakresie podstawowym.

Proponowane eksperymenty są ciekawe, o dużych walorach kształcących oraz możliwe do wykonania na prostym sprzęcie laboratoryjnym. Zostały trafnie dobrane zgodnie z kryterium naukowości, wartości kształcącej i łatwości wykonania. Natomiast zalecane w podstawie programowej doświadczenia chemiczne zostały przez autorów wyróżnione.

Uważam, że perfekcyjnie opracowany program autorstwa: Romualda Hassa, Aleksandry Mrzigod i Janusza Mrzigod przygotowany przez Wydawnictwo Nowa Era w Warszawie stanowi cenną i godną polecenia pozycję dla nauczycieli chemii III etapu edukacyjnego w zakresie podstawowym.

20.11.2019. Halina Piankowska

Halina Piankowska